

Angela Merkel: el preu del poder

Merkel està a punt de segellar el seu tercer matrimoni sense amor, comentava un membre del Partit Socialdemòcrata (SPD), amb arrogància i probablement un punt d'enveja, a la sortida de la reunió de l'executiva que va donar llum verda al lideratge conservador del nou Govern. El primer matrimoni va ser el que la va lligar a un company d'estudis, amb vint-i-tres anys, segons ella perquè tothom es casava aleshores, del qui conserva el nom de casada. El segon, amb el seu marit actual, Joachim Sauer, el cognom del qual en alemany vol dir "agre" i de qui l'únic que ella explica és que "és un gran noi". El tercer, el que la durà a la Cancelleria, quinze anys després d'haver deixat la física per la política, compartint poder amb el seu rival principal, l'SPD del seu predecessor, Gerhard Schröder.

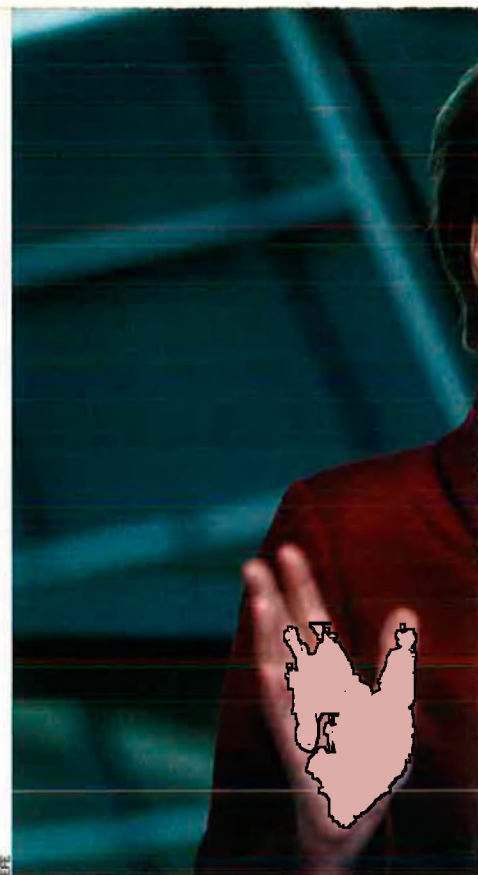
Vuit ministeris per als socis de l'SPD —entre els quals, els de més pes, com Exteriors i Finances— i dos més per als seus aliats de la Unió Socialcristiana de Baviera (CSU) —Economia i Agricultura— deixen una parcel·la de sis llocs per a la suposada força principal de la coalició, la Unió Cristianodemòcrata (CDU), que Merkel presideix.

Més enllà de l'aritmètica pura en el repartiment de ministeris, el preu que Merkel ha pagat es pot mesurar també per les seves complexes relacions amb els dos negociadors principals de l'aliança: el president de la CSU, Edmund Stoiber, i el de l'SPD, Franz Müntefering, que, malgrat la diferència que els separa, estan molt més acostumats a pactar cordialment entre si que amb Merkel.

L'un i l'altre s'han encarregat de marcar el camí de la futura cancellera: Merkel s'ha de cenyir a les regles i marcar les línies mestres del Govern sense trepitjar les competències dels seus ministres, han advertit Stoiber i Müntefering, futur ministre d'Economia i futur vicecanceller, respectiva-

La perseverança i la sang freda són els dos punts forts de la nova dona de ferro europea, Angela Merkel. Un cos estrany en política, per biografia i meteòrica carrera, que es convertirà en la primera dona a la Cancelleria, recolzada en una gran coalició i disposada a aprovar l'assignatura pendent de la unitat nacional. El preu que ha pagat pel poder ha estat alt i ara li queda la hipoteca de no poder governar com ella voldria. Per damunt de Merkel plana la pregunta de quant de poder tindrà la primera dona al poder.

ment. Així ho diu la Constitució alemanya, han dit aquests dies representants tant de la CSU com de l'SPD, entossudits a recuperar una regla d'or que fins ara no s'havia recordat ni a Gerhard Schröder ni, encara menys, a Helmut Kohl.

Müntefering i Stoiber són peces clau en les negociacions formals de coalició que s'enceten aquest dilluns i que es preveu que es perllonguin encara quatre setmanes. En el paquet hi haurà un parell més de "falsos amics" de Merkel, herència de la implacable tasca d'arraconament polític que ha practicat ella en la seva cursa a cops de colze pel poder dins de les files conservadores.

Entre ells, el bavarès Horst Seehofer, ministre de Sanitat amb Kohl que fa cosa d'uns mesos va tenir una topada frontal amb Merkel, que va guanyar ella, i que ara serà membre del nou Govern. A Merkel no li queda cap altre remei que acceptar-ho, no només perquè Stoiber té dret a designar els seus ministres sinó també perquè Seehofer representa el conservadorisme més social i a ella se la titlla de representar el cop sec a l'estat social de benestar.

Merkel haurà de governar amb membres "incòmodes" i no podrà dur endavant el programa amb què va fer campanya, ja que l'SPD té estatus de soci paritari, no de soci menor. Aquesta és l'altra gran concessió que va haver de fer a Schröder, que probablement passarà a la història no només com l'arquitecte de les reformes sinó també com el líder de l'SPD que més ha arrencat per al seu partit des de la posició de "derrotat".

Angela Merkel, la primera dona a la cancelleria alemanya.

Interiors

Esquerres en crisi

Libert Ferri

La ventada "neocón" dels EUA i les pulsions neoliberals emmascarades en la globalització sacsegen l'esquer

ra europea. El social-liberalisme de Blair no ha aconseguit imposar-s'hi, però la socialdemocràcia tampoc n'ha elaborat una alternativa. L'esquerra italiana intenta, desunida, fer fora Berlusconi. El Partit Socialista francès s'ha cruspit l'herència renovadora de Jospin i viu una deriva que beneficia Fabius, abans "quasi" social-liberal i ara abanderat del socialisme d'esquerra. Schroder, a Alemanya, paga la factura de les retallades al *welfare* i es resigna a fer coalició amb la conservadora Merkel. Només Zapatero a Espanya manté un difícil equilibri entre els estils social-liberals dissenyats per Solbes i l'esperit del "republicanisme" socialdemòcrata.

El professor Alain Touraine assegura que el model socialdemòcrata europeu s'esgota, i que mentre les classes mitjanes que en són beneficiàries es plentegen una revisió intel·lectual, els sectors assalariats més desprotegits demanen fets. Mesures concretes davant les "deslocalitzacions" i la precarietat laboral. A Touraine no li estranyaria gens el resorgiment del "mitterrandisme", és a dir, tots junts contra el capitalisme i el model EUA. Però el professor, pragmàtic, no ho acaba de veure com a solució, i es pregunta si a la tercera via de Blair (per a ell massa a la dreta) no li quedaria encara algun marge per fer polítiques d'esquerra. És a dir, "la via 2 i mig" de la qual n'ha estat parlant aquest últims anys (i que d'algun manera representaven Jospin a Europa i Lula a Llatinoamèrica). I tot veient-lo insistir en aquesta fórmula arribo a la conclusió que el professor Touraine ja no espera gairebé res de Tony Blair i sí, en canvi, l'inquieta positivament la presència de Zapatero.

llibertferri@telefonica.net

Sense experiència de Govern –qüestió rellevant a Alemanya, on els líders acostumen a escalar posicions amb l'aval del rodatge al capdavant dels estats federats, els *länder*– i procedent de l'Alemanya econòmicament i políticament marginada, l'est: aquests són dos dels trets biogràfics de Merkel més destacats aquests dies, al marge de la seva condició de dona.

Fins ara Merkel no ha seduït el vot de l'est. Quinze anys després del Tractat d'Unitat, l'est continua votant diferent. A les passades legislatives, la CDU va treure a escala nacional un 35,2%, però a l'est es va quedar en el 25,3%. L'SPD, amb una mitjana a tot el país del 34,2%, va ser la primera força a l'antic territori comunista, amb un 30,5%.

Merkel pujarà al Govern amb la hipoteca de succeir en la llista de caps de govern conservadors Helmut Kohl, el patriarca que es va proclamar "canceller de la reunificació" i que ha hagut d'admetre errors, com ara haver promès un panorama de flors i violes als conciutadans de l'est. Les reformes de Schröder i els retalls als subsidis als aturats, en una part del país on no hi ha perspectives reals de feina, no baixaran de ritme amb Merkel, sinó tot al contrari. El descontentament social ha fet créixer ja el Partit de l'Esquerra, format per postcomunistes i la dissidència

socialdemòcrata d'Oskar Lafontaine, fins a col·locar-lo empatat en 25,3% amb la CDU en tota la meitat est.

Merkel haurà de guanyar-se la "reunificació política" d'Alemanya si no vol que, com a resultat d'una gran coalició que demanarà més sacrificis als econòmicament febles, l'Esquerra continua creixent fins a convertir-se en primera força de l'est. Serà difícil d'explicar aleshores a aquest electorat "frustrat" –en terminologia de Stoiber– que la seva opció no és acceptable com a soci de Govern, com es manté fins ara.

Fins ara, Merkel ha pujat sola, amb sang freda i sense deixar-se portar per les emocions. Per liderar un govern d'unitat nacional necessitarà, però, canviar d'estil. Buscar-se aliats de debò, confiar en ells. Fins ara, la millor oferta li ha vingut de Schröder, qui ha decidit empassar-se amb dignitat la retirada –potser per fer-se perdonar l'atac d'arrogància de la seva darrera nit electoral.

En el seu emocionat adéu a qualsevol càrrec de Govern, davant els sindicats, va comprometre's a "treballar amb totes les forces" perquè la coalició funcioni. I va afegir, amb el punt d'ironia que el caracteritza, que això no havia d'entendre's com una amenaça.

Gemma C. Serra